

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bővebb minden hír után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetések külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Vallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapesti Szervitátor 5. sz.

Nyiltéri cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidőkre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 fr.
Félévre	8 fr.
Negyedévre	4 fr.
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

№ 5. 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesebb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A megszállott tartományok vámügye.

(Sr.) Azon állásnak, melyet a monarchia a Balkán félszigeten elfoglalt, nemcsak stratégiai és politikai feladata van; de mindenekfelett anyagi is; mert Andrassy politikája mindenekelőtt realis politika volt; ezért gondoskodott vasuti összeköttetésekről, kereskedelmi szerződésekről. Így tehát Bosznia és Hercegovina megszállásának egyik következménye lön, e két tartománynak a vámterületbe bevezetése. Nagyonosságnak lépés ez, melynek jelentőségét első percze megítélni sem lehet, teljes részletességgel. Mert a kereskedelmi és általában az anyagi érdekek a legbiztosabb támaszát képezik a politikai befolyásnak is. És ha a két tartomány az anyagi összeköttetések ezer meg ezer szállal lesz a monarchiához kötve, politikai és katonai tekintetben sem lesznek oly könnyen elvonhatók attól; a mi által az adminisztratio és katonai megszállás feladatai is könnyebben, kevesebb erőfeszítéssel, sőt talán költséggel is lesznek teljesíthetők. Hogy pedig a jövő egyik biztosítékát képezi a két tartománynak a vámterületbe vonása, azon sem lehet kételkedni. Mert azt nem tudja az ember, hogy kelet ügyei milyen fejlődést vesznek tovább. Megtartják-e azon kereteket, melyeket a berlini szerződés szabott el; kiképes lesz-e Törökország megfélemleni azon feladatoknak, melyek reá háramlanak; de minden eshetőséggel szemben a megszállásban és a vámterületek egységében elő van készítve a legerősebb támasz számunkra, sőt ha kell előnyomulni, hátród is; a minthogy állásunknak e jelentőségét az angol külügyminiszter is kiemelte.

De a vámterület kiterjesztése mindenekfelett anyagi kérdés is. És ennek jelentőségét kell kiemelnünk. Mindig hangsúlyoztuk: „Keletre magyar!” de gyakorlati intézkedéseket ennek a jelszónak érvényesítésére nem tettünk. Csak Andrassy tón három olyan lépést, mely teljesen megfelel ennek a jelszónak. Egyik volt a romániai szerződés; másik a szerb vasut csatlakozás biztosítása; harmadik Bosnia- és Hercegovinának megszállása. Így kelet egyszerre három kaput nyitott terményeinknek és kereskedelmünknek; arról az oldalról és azon tartományokba: melyről és a melyekbe az idegen verseny a legnehezebben jut el. De még-

is eljutott; különösen a Balkán nyugati részén is fenyeget már; míg Romániából, Szerbiából alig is lesz kinyomható. Andrassy tehát, midőn egyfelől: ezekben a tartományokban nem elégedett meg monarchiánk számára az egyenjogúsággal, a szabad versenyvel; hanem még külön kedvezményeket és vasuti összeköttetéseket is kötött ki; másfelől: a megszállott tartományokat egészen bekebelezte vámterületünkbe, hogy ezáltal azok egészen közgazdasági sphaeránkba essenek; tehát a külföldi verseny felett bennök dominálhassunk. És, hogy Magyarország érdekei is kellő tekintetbe voltak véve ezeken az intézkedéseknél, bizonyítja a körülmény, hogy ezek között a legvitásabb a román szerződés és vasut csatlakozás is teleemesen emelte forgalmunkat; hogy a szerb vasut csatlakozás kikötése első sorban Magyarország érdekében történt, hogy a megszállott tartományokkal már is nagy forgalmunk van és a szomszedság közvetlen viszonyánál fogva, ez megtízszereződhetik, a vámvonalnak egyszerű ledöntésével. Míg másfelől: azt sem lehet kétségbe vonni, hogy bizony erről az oldalról valami veszedelmes versenytől féltünk nem lehet.

Tehát a mi a kérdésnek politikai jelentőségét és anyagi hasznát illeti, az iránt, úgy hisszük, nem lehet vélemény-eltérés a tekintetben, hogy az csak hasznunkra válik. De van a dolognak pénzügyi és közgazdasági oldala is, és ez már több nehézséggel jár. Pénzügyi része három feladatot foglal magában: a fogyasztási adók meghonosítását, a vámvonal ellenőrzését, a restitutiónak és vámjövedelemnek megosztását. Az utóbbi tekintetben megjegyezzük, hogy a restitutió kérdése egy oldatott meg, mint a monarchia két fele közt; mert a két tartomány azon arányban járul a fogyasztási adó viszáterítéséhez: melyben ezen jövedelme áll a monarchia vámjövedelméhez. A vámjövedelemből ez levonatik és a tiszta jövedelemből biztosítottatik a két tartománynak egyelőre 500,000 forint, a költségek fedezetére pedig 100,000 forint aranyban. Ez a mi pénzünkben mintegy 700,000 forint vámjövedelem; de már most több jó be a tartományokból.

A fogyasztási adók, illetőleg monopoliumok meghonosítása nehéz feladat e tartományokban. De reánk nézve két körülmény megkönnyíti azt. Szesz- és sörfőzés alig van itt, a szilvapálinka gazdasági szeszfőzésnek vétetik; könnyen ellenőrizhető; a

só nagy részét most is mi szállítjuk a tartományokba; a dohányt pedig a porta 3 oly súlyos adóval terhelé, hogy tényleg most sem olcsóbb az ott, mint nálunk; ha tehát a monopolium árai behozatnak, a nép újabb terhet nem fog érezni; csak a termelési engedélyeknél lesznek nehézségek.

De ugy a pénzügyi adminisztratio ezen része, mint a vámenőrzés egész hivatal-sereg szervezetét teszi szükségessé. Ez nehéz feladat; mert a tartománynak kell ugyan ennek költségeit fedeznie, de a szervezet alakját és elemeit nehézzé feltalálni. A törvényjavaslat: külön pénzügyi adminisztratiót teremt a két tartomány számára, egy központi pénzügyigazgatósággal; de az egészet a két kormány együttesen szervezi, minden közegében. Természetesen: mindenik illető parlamentje előtt felelős ezért. A közös kormány, az egész ügyben semmi sem egyéb, mint egy expeditió; mert közvetiti ugyan az ügyeket, de az elhatározás a két kormánynak van fenntartva. Ez ellen lehet sokat felhozni, de a másik lehetőség, az, hogy a két kormány teljesen megossza a két tartomány adminisztratióját, szintén nehézséggel jár. Minthogy pedig az egész jelen alakjában ideiglenes; megnyugtató a felelősség és az, hogy a cél el van érve.

Ausztria-Magyarország és Németország szövetekezése.

Bismarck herceg és Andrassy gróf bécsi megállapodása még most is a napirend legérdekesebb tárgyat képezi. A „Standard” bécsi tudósítója részleteket is közöl róla. Ámbár gyakrabban jól van értesülve ez a kormánypárti előkelő lap, föntartással közöljük adatait.

„Azt az okmányt — írja a „Standard” — a melyet osztrák-magyar-német szövetségnek neveznek, okt. 5-én írták alá. Huszonegy pontot foglal magában, melyek a két monarchia politikai, kereskedelmi és katonai ügyeiről szólnak és a két kancellár által elfogadtattak. A főpontok ezek: minden kívülről jövő támadásnak egyesült erővel állanak ellenében; a két ország tarifáit egyetértve rendezik, végre a keleten föntartják a status quo. Olyan okmány nem létezik, a melyre ráillenek a „szövetség” szokott alakja, és pedig azért, mert Ausztria-Magyarország és Németország jelen közlekedése nemcsak diplomatiái meg egyezsége alapul, hanem a két nép közvéleményén is.

A legjobb forrásból biztosítottak előtte, hogy a jegyzőkönyv vagy szerződés — mert bajos szabatosan meghatározni a nevét — csak általános

csak, válaszolták-e már arra az óriási hosszú levélre, melyet felolvastak?

— Nem akartam e tárgyban semmit tenni addig, míg önel nem tanácskozáim felőle.

— Annál jobb, semmi sincs elrontva, a dolog teljesen kezeim közt van.

Nós holnap megmondom, ha elhatározzom-e magam, hogy Lausanneba menjek.

A grófak forró köszöntet mondott Miraval marquisnak s másnap reggel még forróbban köszöntö meg jószágát, midőn tudára adta, hogy elhatározta magát a menetelre, s kéri, hogy küldje őt a pálya-udvarba. Matild is elkísérte őt oda, hogy biztos legyen a felől, hogy nagybátyja nem változtatja meg szándékát, s utközben így szólt hozzá:

— Ez oly cselel utazás, mondhatom, melyért minden család-anya hálás leend, ha meghallja hírért; de arra kérem ódes nagybácsi, hogy ha elérkezik oda, tudósítson gyakran a dolgok állása felől.

— Igen, tudósítani foglak, — felelt a marquis, de csak egy feltét alatt.

— És az?

— Hogy egyetlen szót se higgy el abból, a miket irni fogok neked.

— Mit akar ezzel mondani?

— Továbbá azt is kívánom, hogy ugy válaszolj nekem leveleimre, mintha mind elhittet volna, a mit neked írtam, és hogy leveleimet Horacenak címezd, mely titoktartást, ajánlván neki.

— Mind kevésbbé értem őnt, kedves bácsi.

— Miféle nő az, ki nem érti meg az ilyesmit? Az ily előmutatható kétértelmű levelek teszik a diplomatiát főlapját. Különbem nem baj, ha nem is érted, földolog az, hogy pontosan, utasításomhoz tartsd magad. Isten veled kedvesem, megyek, hová isten vezérel, vagyis hízlegeteid küldenek.

kifejezésekben emlékezik meg a védelmi szövetségről, a részleteket pedig csak szükség esetében fogják pótolni. E „jegyzőkönyv” czélja az, hogy minden eshetőségre alkalmazható legyen, formája inkább csak általános keret, mint részletes felsorolása a kölcsönös kötelezettségeknek.

A tudósító arról beszél ezután, hogy a német-orosz háborút kikerülhetlennek tartják és akkorra elhalasztottak, mikor szövetségst talál Oroszországnak, és így folytatja:

„Nemcsak az orosz, de a francia ügyek is nagyon kényelmetlen hatást gyakorolnak, az utóbbiak azért, mert hogy megszállítsák az általános békében való hitet, sokkal kedvezőbbben nyilatkoztak újabb időben a franciaországi helyzetéről, mint az ottani viszonyok megengedték volna. Néhány eset is bizonyítja ezt, a melyek csak most jutottak tudomásra. Bizonyosan mondhatom, hogy minden elő volt készítve az orosz-francia szövetségre, de a két ország néhány diplomatájának elhamarkodása, a kik nem tudták bevárni a közvetétel kellő pillanatját, meghiusította az egész tervet. Azon ténynek köszétéle, hogy folyamatban vannak a kérdéses alkudozások, siettetve az osztrák-magyar-német szerződés megkötését.”

A kolozsvári kör közgyűlése.

A kolozsvári kör évi rendes közgyűlése f. hó 26-án szép számban megjelent tagok jelenlétében tartott meg. A gyűlés folyamáról következőket írhatunk. — A kör elnöke és alelnöke távollévén, a közgyűlés vezetését Szász Domokos lett felkérve, ki is az ad hoc elnöki székét köszönetre kinyilvánítása mellett elfoglalván, megnyitó beszédében röviden vázolta azon mozgalmat, mely a kör ez évi életében lefolyt és a módot, melylyel azt megszüntetni a választmány törekedett; hangsúlyozta a kör fennállásának szükségességét utalva azon intellektualis, materialis és morális erőkre, melyekre a kör tagjaiban támaszkodik; reményét fejezte ki, hogy az egylet existenciájának kérdése volt, csak mulékony jelenléte volt, mely tevékenységre buzdított és így biztosabb jövő megalapítására vezetett. Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után felolvasottat a kör múlt évi működéséről szóló választmányi jelentés, a mint következők:

Tisztelt közgyűlés!

Az alapszabályok 28-ik §-a értelmében a kör 1878/9 egyleti évi működéséről jelentést közzétevében van szerencsére az igazgató választmányának a tisztelt közgyűlés előtt megtenni:

I. A kör tagjai száma az év elején 230 volt; ezek közül résztint a városból lett eltávozás, résztint más körülmények miatt kilépett 25, be-

Ha nem érek elégt, azt fogja bizonyítani, hogy köztársasági barátainknak igazuk volt, midőn nyugalomba menni kényszerítettek.

E szavak után a marquis megölelte unokahugát, s felült a waggonba. Huszonegy óra múlva megérkezett Lausanne-ba, hol legelső dolga volt, miután szobát biztosított magának a Gibbon vendéglőjében, hogy a haláshozhoz megkivántató minden eszközt beszeresse magának.

Azután, ki levén fáradva az utazástól, befeküdt s hat óráig álomba merült. Felébredve ebédel; s kocsin elvitette magát a Val-aud-villához, mely husz percznyire fekszik Lausannától, a világ legszebb lankás hegyláda aljában. E csinos kis nyári lak közös házból állt, melyben több szállóra volt hely, s melynek egyik osztályát, most Penneville gróf foglalta el, s egy csinos kis külön álló pavillontól, melyben Corneuille asszony anyjával lakott. A pavillont és a közös házat egymástól elválasztotta, vagy, ha jobban tetszik, összekötötte egymással egy nagy árnyas park, melyen Horace napjában többször keresztül ment, mindig így sóhajtván magában: „Mikor fogunk már ugyanazon fedél alatt lakni?” Hanem, az embernek tudni kell várni boldogságára.

A marquis megérkezékor Horace, tollal kezében, szorgalmasan dolgozott nagy művén, a „Hycosok”, vagy „Pásztorok”, vagy a „Tisztá-talanok” történetén, az az, ama Kaudán-beli borzasztó vándor népeken, kiknek seregei Krisztus születése előtt kétezer évvel, szétfertve a Chodornakhunta és Chodornahog romból betörései által, menekülésekben előzöndöltek a Nilus völgyét, tüzzel, vassal pusztítva s lángba, vérbe borítva mindent, s kik elfoglalva tartották, több mint ötszázad idején Egyiptom egész északi részét. Horace, bízva tudománya alaposágában, mely gazdag volt általa újabb, és nagy fáradsággal összegyűjtött hiteles adatokban, azt tűzte

álott 2, s így az 1878/9 év első felének végével a tagok száma 207 volt.

Az 1878/9 év második felében kilépett 19, beállott 2, s így az év végén a tagok száma 190. A tagok közül meghaltak: Farnos Elek, Szeniványi Ferencz, Teutsch Rudolf.

II. A kör járattott 1878/9-ben 36 hirlapot és folyóiratot. Ebből 27 magyar, 6 német, 1 francia, 1 angol, 1 román.

„Illustrirte Zeitung”, „Magyarország és a Nagyvilág”, „Vasárnapi Ujság”, „Üstökös”, „Borszem Jankó”, „Hölgylutár” bekötve; folyóiratok: „Budapesti Szemle”, „Havi Szemle”, „Figyelő”, „Századok”, „Keresztény Magvető” évi füzetek.

III. A tagok rendelkezésére álló billiárd asztal új posztóval bevonásba és 3 nagy golyó vétele, a tagok szives adakozása útján eszközöltetett.

V. Igazgató választmányi ülés ez évben 4 tartatott, melyeken összesen 37 tárgy nyert elintéztet.

IV. A választmányi üléseken — ezt évben — egyletünket érintőleg egyetlen tárgy sem került szőnyegre, annál fontosabb kérdésekkel foglalkozott azonban a kör belső szervezetére vonatkozólag.

A tagoknak az év vége felé nagy mérvű kilépése, valamint a kör bevételeinek jelentékeny apadása, két oly fontos jelenségnek tűnt fel, melyeknek okait megvizsgálni és azok elhárítására a viszonyokhoz mért legcélszerűbb lépéseket megtenni az igazgató választmány reá bízott tiszténél fogva kötelességének tartotta.

A választmány, hogy erre vonatkozó feladatát annál sikeresebben megoldhassa, 1879. év sept. hó 20-án tartott 2-ik ülésén kobeléből egy 3 tagu bizottságot küldött ki.

E bizottság javaslatát, résztint a választmány, résztint a kör tagjaiból alakult és 1879. év szeptember 28-án a kör helyiségében összehívott nagyobb értekezletben megismertetvén, jelentését az 1879. év oct. hó 15-én tartott III-ik választmányi ülésen beterjesztette.

A választmány a jelentésben foglalt javaslatokat részletes vizsgálat alá vette, és azt némi módosítással választmányi határozattal emelte, s minthogy az újítások egyrésztnek a választmány, a tisztelt közgyűléstől utólagosan nyerendő jóváhagyás reményében, már életbe léptetését ajánlja, ezükesenek tartja a választmányi lépéseit s annak okait a tisztelt közgyűlés tudomására hozni.

Egyletünk alapítókével nem rendelkezik, közzétevében fennállhatása az évi bevétel és kiadás közötti oly viszony létesítését igényli, hogy előbbi az utóbbit fedezhesse, mi azonban csak úgy érhető el, ha az előirányzati bevétel — melyhez

maga elé, hogy megdönthetetlen adatokkal mutatja ki, hogy az a Pharaó, mely alatt József miniszter lett, csakugyan és valósággal Apophis, vagy másképp Apepi a Hycosok királya volt, és fiatal tudósunk hízeltet magának, hogy ezt oly csalhatatlannal bebizonyíthatja, hogy ezután lehetlen lesz a legelfogultabb elméknek is az ellenkezőt állítani. Ezelőtt néhány hóval, el is küldte Cairóból Párisba, művének első fejezeit, melyeket fel is olvastak az akadémiá gyűlésén. Ertekezése némely tudós egyiptológot megbotránkoztatott, mások találtak benne jót is a egyik ezek közül ezt írta neki e tárgyban: „E fellépés igér valamit. „Maete animo, generoso puer...”

Valami fehér szővetű burnosz felébe öltözködve, nyitott nyakkal, fölborzolt hajjal tilt Horace egy kerek asztal előtt, könyökére támasztott fölvel; előtte tintatartó állt, födelén egy sphinxszel, s arca színnyugalmat s a lelkiismeret teljes tisztaságát fejezte ki. Az asztalközepén egy gyönyörű piros róza csaknem fekete árnyalattal, terjeszté szét finom illatát, egy pohár vizbe helyezve, melybe egy málletle álló kék porcellán szobrocska, egy egyiptomi istennő ábrázolva macska fejvel, egész kíméltelenül, a nélkül, hogy zavarná jönné, kényelmesen belenyújtotta bajszos orrocskáját. Horace időnként néz tekintett ez orrocskára, mely kedves volt előtte, s a rózsára, melyet Corneuil asszony csak azelőtt egy árval szarkított le számára. Néha meg az egészen kitárt ablak felé tekintett, belebámulva a holdba, mely egész teljességében ragyogott épen, s hosszúra fénybarázdát vont a tő regő felületére. De hála nyugodt kedély-állapotának, lelke egész teljével munkáján csüngött, nem vonta el attól figyelmét semmi, egészen a Hycosoké volt. A holdfény, a rózsaszál, Corneuil asszony, az egyiptomi macskafejű istennő, a tinta-tartó tetején álló sphinx, a „tisztá-talanok” s Apepi király, mindez zavarosnak egy kedves egészszé vegyülve, töltötték be gondolatait.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRGYÁJA.

APEPI KIRÁLY.

REGÉNY.

IRTA:

Chebulez Viktor.

Első rész.

II.

(Folytatás.)

Bah! vége van már a hatalmi rendszernek, nem az alatt élünk most.

— Aztán már rég megengedte ön neki, hogy örökösének tekintse magát, ez is csak ad jogot önnek felette, úgy hiszem.

— Hagyd el! Az oly emberek, kik, mint a te fiad, nincsenek egy helyhez kötve, hanem a mindenség a hazájuk, könnyen lemondanak egy örökségről. Mit ér nekik, akár százezer forint évi jövedelem is, egy kis aranyos szárnnyal bogárkával, a halhatatlanság jelképével szemben?

— Kedves bátyám, kedves jó bátyám, meg vagyok győződve, hogy ha ön beleegyeznék, hogy elmenjek Lausanne-ba...

A marquis ijedten ugrott föl székéről: — Szent isten! kiáltott föl, hisz Lausanne nagyon messze van ide!

S mélyen felsohajtott, klubbja terrasse-ára gondolva.

— Kedves lácsi, határozza el magát e nagy szolgáltatásra, egész életében hálás le-

szek érte. Ön bizonyosan észre térítheti a szegény gyermekeket.

— Kedves Matildom, hallgass reám; időnként ismét el szoktam olvasni latin költőimet. Emlékszem, hogy ezek közül egyik azt mondja, hogy a szerelem sajátságai közé tartozik, oktatásokat követni el és egy szerelmesnek okosságáról prédikálni, épen anyyi, mintha azt kívánnád tőle, hogy bölcseséggel hajtsa végre boldóságait — „ut cum ratione insaniat.”

— Horace-nak jó szíve van. Ön elmondja neki komolyan, hogy engem e házasság végkísérletébe taszít.

— Ezt gyanyitja anélkül is, édesem, miután nem mert ide jöni ölésszébe, Egyiptomból való hazaérkezésekor és lögy meggyőződve a felől, hogy nem is fog eljönni mindaddig, míg beleegyezéset ki nem nyeri házasságához. Az ember szeretheti, tisztelheti nagyon anyját, de midőn igazán lángba borul!... És pedig ő lángol, hatalmas istenem! Levele eléggé bizonyítja; olyan próza ez, mely hatalmas lázról tanusodik s csak-hogy el nem perzeli a papírt.

Penneville asszony közeledett a marquis-hoz, nyájasan megismogatta ősz haját s karját nyaka köré fonta.

— Ön oly nagyon ügyes! Oly óles elmével bír! Azt mondják, hogy hajdan végtelen kényes természetű kúldetésekben járt el, melyeket mindig dicsőségesen tudott végrehajtani.

— Te hízlelő, egy kormányal alkudozni, sokkal, sokkal könnyebb dolog, mint oly szerelmes emberrel egyezni ki, kit egy kaczer nő vezet orránál fogva.

— Ön soha sem fogja elhitetni velem, hogy valami önre nézve lehet, valami lehetetlen.

— Ugy látszik megesküdtél, hogy bele vigy a játékba, szólt az öreg ur. Jól van! legyen; a vállalatérdemes reá, hogy megkísértsük. De mond

a kiadás mérvé van — az adott viszonyokhoz képest, olytalan alapokra fektetett telekekből van összeállítva, hogy az tényleg be is folyjon.

Hol az előirányzati és tényleges bevétel között, az utóbbi terhére a kellő összhang nincs meg, ott a kiadás fedezetét nem nyer, s ez által — külön alapfőke hiányában — maga az intézmény is fenállásában folytonos veszélynek van kitéve.

Ennek megállítására irányzott tevékenysége közben jutott a kiküldött 3 tagu bizottság azon okra, mely jelzett fluctuatiót előidézte.

Az egyleti költségvetés ugyanis évről-évre készült, holott a bevételnek legfontosabb tétele, a tagsági díj, tekintettel a tagsági időtartamra, 3 éves cychusokra oszlik.

A 3 évi időtartamra vonatkozó kötelezettség azonban hova tovább mindinkább különböző árnyokban oszlik meg, s így folyton növekszik azon tagok száma, kik egyletünk kebeléből bármikor kiléphetnek.

Ezen körülmények eddig kellő figyelembe nem vétetett, minnek eredménye az lett, hogy a költségvetésnél szereplő tagsági díj tétel nem bizonyos alappal, minthogy annak nagysága nem a még következő évben is megmaradandó kötelezettség, hanem pusztán a költségvetés megállapítása idején tényleges tagok száma szerint állapított meg, s minthogy ezen bevétel van hivatva a kiadások kétharmadát fedezni az itt elkövetett tévedés, megvonta az egész költségvetéstől a realitást.

Hogy jövőre nézve ez sikerültesse, a választmány elfogadta a 3 tagu bizottság javaslatát, hogy ezentúl minden, egy már belépett, mint ezután belépendő tag, egy jogi hatállyal bíró nyilatkozatot írjon alá, melyben legalább egy évig a kör tagjának maradni kötelezi magát.

Tekintettel azonban arra, hogy a költségvetés mindig a jövőre szól, és így annak összeállításánál már tudni kell, hogy mekkora a következő évben a tagok minimális száma, fenti nyilatkozatban kimondatik, hogy a tagsági kötelezettség a következő évre csak az esetben szűnik meg, ha az illető tag kilépési szándékát az év eltelté előtt legalább két hónappal írásban bejelenti.

A választmány ezen javaslatát, a t. közgyűléstől nyerendő utólagos jóváhagyása reményében tényleg már keresztül is vitte, a mennyiben a 3 tagu bizottság által összehívott értekezlet tagjainak szíves közreműködésével, a körnek egy régi mintát az évben beállott tagjai által a következő „Nyilatkozat” aláírását eszközölte.

Nyilatkozat.

Alóírott ezenem kijelentem, hogy mai napra a „Kolozsvári Kör” tagjainak sorába lépek s kötelezem magamat arra, hogy a tagsági díj 1879 október 1-től kezdődőleg, legalább két fél-éven át, félévi előleges részletekben, pontosan fizetem, ha pedig két félév elteltével a kör tagjai sorából kilépni szándékoznám, köteles leszek kilépési szándékomat legkésőbb minden év július utolsó napjáig az igazgató választmányánál írásban bejelenteni, ellenesetben további két félévre a tagsági díj fizetésére vonatkozó kötelezettségemet teljesítem.

Ezen nyilatkozat aláírása folytán a tagok száma 250.

Ezen nyilatkozatban beiratási díjról nincsen említés téve, ez okból az igazgató választmányának van szerencséje azon indítványt terjeszteni a tisztelt közgyűlés elé, melytől az az tagokat, kik a 3 tagu bizottság által kiosztott nyilatkozatok aláírása után léptek be az egyletbe, a beiratási díj fizetésére alól felmenteni, és ezzel kapcsolatban egyúttal a beiratási díjnak jövőben fenntartása avagy eltörlése iránt bölcs belátása szerint intézkedni.

A tagok nagy része által hangoztatott óhajnak kívánt az igazgató választmányt eleget tenni, midőn tanácskozás tárgyává tette, ha vajjon nem volna-e célszerű a körnek klubszéri jelleget adni, és így abban ékező helyiséget berendezni.

A választmány tekintettel a kör tagjai részéről kifejezett kívánságnak, tekintettel továbbá arra, hogy ennek célszerű kiegészítésével a kiadások megterhelésével nem jár, a kérdést magáévá tette, s annak életbeléptetését van szerencséje a tisztelt közgyűlés előtt ajánlathoz hozni.

A választmányi ülésen fentebb elősorolt tárgyakon kívül, újított magában foglaló határozatot hozott az egyleti pénztárnok és háznagy részére évenként megszavazandó tiszteletdíj tárgyában is.

A háznagy és pénztárnok tiszta lelkiismeretes és kiváló ügybuzgalmat igényel, mely fáradozást a hálás köszöneten kívül anyagilag is jutalmazni indokolt.

Az igazgató választmány mindazonáltal, tekintettel a kör jövődeli szűkös voltára, azon indítványt van szerencséje a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni, hogy jövőre nézve nevezett két tisztviselő részére a tiszteletdíj elvileg fenntartásuké legyen, tényleges kiutalása azonban csak az esetben eszközöltesse, ha a kör fenállhatására és illetőleg az alapszabályok értelmében a kör részére beszerzendő rendes szilksületek fedezésére fordított kiadások után a bevételből felesleg marad.

A választmány azon meggyőződésének, ad

kifejezést, miszerint ily feltétel mellett is találkoznak tagok, kik e fontos és fáradozást igénylő tisztelet elvállalandják.

Ezekben van szerencséje a kör igazgató-választmányának az egylet 1878—9-i évi működését röviden vázolni.

Törökös tétetett az egylet fenállása ellen, melynek pedig létoka és szükségessége minden kérdésen felül áll.

Az igazgató választmány a közgyűlés által reabizott tiszténél fogva köteletségének tartotta az irányzat ellen akép tenni, a mint azt az egylet érdekei parancsolták és méltósága megengedte.

A fent jelzett újítások — a választmány hiszi — mindmeg annyi tényezők lesznek arra nézve, hogy a jövőben egy egyletünk jövődeli forrásai biztosítottak és állandosítottak és így a Kolozsvári Kör alapszabályaiban kitűzött célt „a társadalom különböző osztályainak érintkezés helyül szolgálva, azoknak egymáshoz közeledését, tömörülését eszközölni, úgy szintén a valódi közvélemény fejlesztésére szabadelvű irányban hatni” — szervezetében megerősödve, annál biztosabban megvalósíthatja.

Minthogy a reformok keresztülvitele az igazgató választmány feladata leendő, nehogy e tekintetben némi akadály merülhessen fel, az összes választmány lemondását van szerencsénk a tisztelt közgyűlés tudomására hozni.

Kolozsvárt, 1879. okt. 25.

Dr. Szentkirályi Gyula,
jegyző.

Az itt foglalt javaslatok és indítványok alapján kimondotta a közgyűlés: hogy ezután a tagsági kötelezettség, csak egy évig tart, és erre nézve minden tag belépésekor nyilatkozatot ír alá; el lett törölve a beiratási díj fizetése. Kimondotta továbbá a közgyűlés, hogy az egyletnek jövőre klubszéri jelleget ad, és így abban ékező helyiséget rendez be.

Az 1879—80-ik egyleti évre összeállított költségvetés tárgyalásán, — melyből kitűnt, hogy a választmányának sikerült a bevétel és kiadás között a kellő összhangot létrehozni, — dr. Groisz Gusztáv, Nagy Lajos stb. indítványára kimondotta a közgyűlés elvileg szükségességét annak, hogy tartalék tőke alapíttassék. A mennyire helyes és életrevaló volt ezen elvnek enunciaciója, mert csak ugyan tarthatlan állapot egy ily egylet existenciájánál csupán csak az évi bevétel eredményétől függővé tenni, nézetünk szerint ép oly inpracticus volt a csekély beiratási díj eltörlése, mint-hogy ezen, bár kis díj befolyása biztos levő, ezen tőren begyűlt összeg egyik kiválóan alkalmas forrását képezendette volna a tartalék-tőke megalapítására.

A közgyűlés a tisztviselők és az összes választmány megválasztásával végződött; a választások eredménye: tisztviselők lettek:

Elnök: Girsich János; alelnök: Dörgő Albert leköszönése után Szász Béla egy. tanár; titkár-könyvtárnok: Bálioth Gyula; pénztárnok: Móritz István; háznagy: dr. Szóts Emil; jegyző: dr. Szentkirályi Gyula; ügyvéd: Kovári Mihály. Választmányi tagok: dr. Csiky Victor, dr. Hintz György, Dobál Antal, Kőszegváry Gyula, K. Papp Miklós, Gamauf Vilmos, Nagy Béla. Veres Ákos, Molnár Sándor, dr. Eltes Károly, Gyarmathy Miklós, Szász Domokos, Korbuly Bogdán, dr. Haller Károly, dr. Groisz Gusztáv, dr. Jenei Victor, Hory Béla, dr. Nagy József, Hegedűs István, dr. Fischer Lajos, Merza Joachim, Békésy Károly, id. Frits Albert, dr. Biró János, Szász Gerő, dr. Lindner Gusztáv, dr. Kiss Mór, Inczedy Sámuel, Dörgő Albert, Komancs Sándor, Iszák István, Ferencz József.

A bécsei urak házának alkotmány pártja 26-diki ülésében heves vita után elhatározta, hogy mindazon indítványokat, melyek a felirati javaslat azon pontjainak kihagyására vonatkoznak, melyek a házának az alkotmányhoz való változatlan ragaszkodását említik, elvetik. — Krasznay báró pedig ugyanezen ülésben felhatalmazta, hogy a felirat 4-ik pontja után egy közbeszúrás javasoljon oly értelemben, hogy a ház mindazon figyelemzeteleket, melyek ő felsége a király által a védőtörvény ügyében tettek, tekintve veszi és hogy mindazon föltételekkel számolni fog, melyeket a hadsereg megkíván és a melyeket az állam pénzügyi viszonyai megengednek. A házban valószínűleg csak az előadók fogtak beszélni, de ha a többség e javaslatát megtámadná, úgy Arneth Ploner és Schönburg herceg fogják védeni azt.

Az országgyűlési szabadelvű párt tegnapi értekezletén Vizsolyi elnök megnyitván, bejelenti, hogy Tóth Vilmos közös főszámszéki elnök kinevezetése következtében a képviselőségre lemondását és a körből kilépését tudatja, s levelében késő bejelentésének okát hosszas betegsége hivatkozik, mely a személyes megjelenésében is gátolta, minthogy minden izgalmat kerülnie kell. Az értekezlet élénk éljenzessel veszi tudomásul, hogy Tóth Vilmos tevékenységének tágabb kör nyílt és sajnálatát fejezi ki távozásá felett.

Sajnos tudomásul veszi továbbá az értekezlet az elnök bejelentésére Gorove István lemondását, s rokonszenvét és azon reményét fejezi ki, hogy egészségének javulása folytán rövid idő múlva ismét tagja leendő egy a képviselőháznak, mint a pártjának. Ez érzelmei tolmácsolására Vizsolyi elnök vezetésével Harkányi Frigyes, Sztányi Bernát és Kazy János tagokból álló küldöttséget biz meg.

Ezután felvettették a honosítási törvényjavaslat s azt az értekezlet némi irányi módosításokkal s a 10. és 11. §-ra vonatkozólag a kisebbségi véleményt elfogadta. A tárgyalásban részt vettek Tiszta Kálmán miniszterelnök, Antal Gyula, Teleszky István, Dárday Sándor, Bethlen András gr. és Hegedűs Sándor.

Végül Kautz Gyula interpellációt jelent be a Németországgal folyó vám- és kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozólag. Ezzel az értekezlet véget ért.

Oroszország a Fekete-tengeren csaknem egészen lefegyverkezett. A „Temps” írja, hogy a flotta személyzete leszállított egy harmadára s alig számlál többet ezer emberből, kik kikötő- és partvédelmi szolgálatra alkalmaztatnak. A készlet is leszállított s minden nélkülözhetőnek ídelt jármű szétromboltatott vagy eladott. Erede helyre Oroszország a Csendes-Oceánra pótolta delyre. Egy hajórajt küldött Yokohamába, hogy ott állomást foglaljon, az orosz tengerpartvidéket vegye szemügyre s vizsgálja meg, vajjon Sachalin szigete alkalmas-e gyarmatosításra. E hajóraj feladata egyúttal védelmet nyújtani az orosz halászatnak s tanulmányozni a Csendes tengert, minő chanceokat nyújtana a cirkáló hajókkal viselődlő háborúnak. „Minin” fregát a suez csatornán keresztül ment Yokohama felé. Ez az első eset, hogy orosz páncélos hajó a japánai és kínai vizeken megjelen.

KÜLFÖLD.

Humbert közösi tanácsosnak 6 havi fogására és 2000 franknyi bírságra elítélte, a francia kormányt még népszerűtlenebbé tette, mint az eddig volt. Őt most Párisban a nap hírséne tekintik. Humbert az itélet ellen tiltakozott és pörét feljebb vitte.

Még kevesebbet nyert a kormány a „Mar-seillaise” lapnak két hétig tartó felfüggesztése által. Ezen lap most több mint 100,000 példányban nyomtat és utánpótlókat, mivel a példányok azonnal megjelenésük után elkapatnak. A felfüggesztési idő alatt pedig a lap más cím alatt jelenik meg.

Gambetta kevés nap múlva ismét visszatér Párisba Svajcából, hol néhány hétig időzött. E napokban Meredith Reed tábornokkal Chillon várába vezetett a genfi tón és hosszú beszélgetése volt ezen tábornokkal Európa és jelesül Franciaország politikájáról értekeztek; Meredith Reed azt hiszi, hogy Gambetta nem sokára kormányra fog lépni s csak akkor tudja meg a világ, fog-e Franciaország Muszkaországgal szövetséget és Németországgal ellen revanche háborút indítani vagy sem.

Paget angol nagy követ utasítást kapott kormányától, pihatólna ki, vajjon Olaszország hajlandó volna-e a német-osztrák szövetséghez hozzá járulni, Paget felhatalmazást nyert, hogy ezen esetben Olaszországnak Egyiptomban concessiókat tegyen.

Az orosz kormány kijelentette, hogy ha Anglia intrigái arra kényszerítenék, hogy új háborút kezdjen Törökországgal ellen, akkor a muszák nem fogják megengedni, hogy Cyprus szigete továbbra is Anglia birtokában maradjon.

Konstantinápolyban erősen izgatnak az új miniszterium ellen. Naponként falragaszok jelennek meg, melyekben az „áruló” kormány elbocsátását kívánják. Azt hiszik, hogy ezen izgatásokat az angol nagykövet szítja. Naponként történnek ott elfogatások és az örök mindenütt megkötöttek. A fiatal török párt embereit a porta száműzetni akarja, nem különben Midhát pasát is.

Bismarck herceg Vilmos császárnak benyújtott emlékirata leginkább Németországnak Muszkaországi iránti viszonyairól, az utóbbi birodalomnak válságos helyzetéről és a nihilizmus terjedéséről szól, azt mondja, hogy a muszka hadseregben a desorganizáció majdnem legmagasabb fokra hágott és hogy a katonaság nagy ellensége mindennek mi nemet.

Berlinben új miniszterválságról kezdenek beszélni, jelesül arról, hogy Putkammer kultuszminiszter ki fog lépni a miniszteriumból. Ő még Bismarcknak magának is nagy ultramontanának és reakcionáriusnak látszik. Bismarck herceg újra kezd kacérkodni a szabadelvű párt egyik részével, a szabadelvű conservatívokkal.

A néger kereskedés Kubában végképp el fog töröltetni és 5 év alatt megszűnik egészen, ezen

idő tartama alatt is a néger rabszolgák ugyan kötelesek dolgozni, de csak fizetés mellett, ezen fizetés pedig nem lehet kevesebb mint 4 dollárnál havonként.

Az arnauták csakugyan megkezdették támadásukat Montenegró és Szerbia ellen és több városokat vittak. Még eddig sem a szerb, sem a montenegrói kormány nem tudta őket megfékezni.

Az angolok Jakub khánt fogva tartják, és nem fogják előbb szabadon bocsátani, míg a vizsgálatból ki nem derül, vajjon nem volt-e neki is része a kabuli vérfürdőben. Bala-Hissart, hol a lőpor robbanás történt, az angolok egészen le akarják rombolni.

A deési kiállítás kitüntettjei.

Ezüst érmet nyertek:

Knapp és Steiner Budapest. Veres Dániel Kolozsvár. Deuhof Károly Beszterce. Gerece János Deés. Szatmár Márton Deés, Kühne Ede Mosony. Hoeker testvérek Budapest. Broglé J. és társa Budapest. Fejér Miklós Budapest. Schember C. és fia Budapest. Simontfi István Kolozsvár. Rieger András Nagy-Szeben. Dunky Ferencz Kolozsvár. Házipar egylet S.-Szt.-György. Sebasta J. Kolozsvár. M. kir. fegyintézet Szamosújvár. Bisotka István Debreczen. M. kir. sóbányahivatal Deésakna. M. kir. bányahivatal Ó Radna. Sigmond-testvérek Kolozsvár. Hügel Leopold Szász-Régen. Krémer Sámuel Deés. Erőss Márton Felső-Kosály. Wilhelm W. Bécs. Kászó Sámuel Marosvásárhely. Gr. Bethlen Károly Bethlen. Matucsek József Kolozsvár. Ferenczi Ignác Kolozsvár. Bod Károly Simontelke. Gráf Samuel Beszterce. Papp Tivadar Szamosújvár. Gróf Kornis Viktor Szent-Benedek. Mosa Sándor Árpástó. Kern Alajos Bécs. Péter Ferencz Székely-Keresztur. Horn F. és fia Apatin. Timmel János özvegye Bécs. Voih Simon Felső-Kosály. Bak Lajos Kolozsvár. Veres Ferencz Kolozsvár. Báró Bornemisza Albertné Kolozsvár. Báró Bánffy Ádám Választ. Süss Ferdinánd Kolozsvár. Farkasházy Fiecher Vilmos Kolozsvár. Köök István Nyitra. Zsoboki márványgyár Kolozsvár. Viski Imre Kolozsvár. Feketeerdői üveggyár Feketeerdő. Weisz és Lenk Beszterce. Kulcsár Károly Miskolc. Szöllősi és Csernyánszky Kolozsvár. Haltrich Károly Borgó-Prund. Öv. Surányi Sándorné Ó-Bogát. Bokros Lajos Székerek. Dietrich Gusztáv Péterfalva. Korbuly Zachar Ó Radnán. Nusbächer F. Beszterce. Szentgyörgyi Lajos Kolozsvár. Hügel Leopold Sz.-Régen. Báró Wesselenyi Béla Zsibó. Reuch Háni Kérlés. Erdélyi gazdasági egylet Kolozsvár. Br. Bánffy Ernő. Bors. Neptsaga Besenyő. Fuss János Beszterce. Erdélyi Gazdasági egylet Kolozsvár. Fekete Pál Dicső-Szent-Márton. Bénéni Sámuel Kolozsvár. Hofgráf János Beszterce. Báró Bánffy Dániel Balla. Báró Kemény István Csomhord. Gróf Bánffy György Borczida. Dr. Wolf Gyula Torda. Jakabfi Albert Gyulafejérvár. Dr. Nusbächer F. Beszterce. Veres Dénes Torda. Nagy Domokos Kraszna. Telegdi Márton Szilagy-Somlyó. Paget János Gyéres. Kánicz Lipót Eger. Tisza László Mező-Nagy-Csán. Lengyel Ádám Torda. Tisza László Mező-Nagy-Csán. Poschner Károly Beszterce. Báró Wesselenyi Béla Zsibó. Jelen M. József Kolozsvár.

Bronz-érmet nyertek:

Ifj. Wagner Károly Besztercebánya. Walentin Arnold Nyitra. Fazekas József Debreczen. Müller Bálint Bressó. Marek Ferdinand Apatin. Hofstatter Gotfried Beszterce. M. kir. vasgyár Rajahda. Walter Ferencz Budapest. Groszman J. Budapest. Miskovics M. Budapest. Pergo Rozslay Nagyvárad. Stemmer József Kolozsvár. Szvátos Ignác Debreczen. Gáspár Antal és fia Marosvásárhely. Wasserstrom Arnold Deés. Budai Albert Deés. Diamandi W. Manile Bressó. M. kir. ügyészség Zilah. Tar Kálmán Hajdu-Nánás. Betegh Imre Felőr. Oberbauer Hajos Budapest. Vincze István Kolozsvár. Jakab Károly Deesen. Kátóna Sándor Veszprém. Frank-Kis János Kolozsvár. Bogdán István Kolozsvár. Gencsy Alajos Gy.-Szent-Miklós. Csulak Károly Arad. Horváth Károly Lekeze. Huttlesz Károly Kolozsvár. Taufler János Kolozsvár. Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Br. Bánffy Dezsőné Apanagyfal. Brüd Nándor Beszterce. Turman Pál Nyiregyháza. Cserna István Kolozsvár. Traugott Heits Beszterce. Csiky Miklós Kolozsvár. Szabó Lajos Deés. Gr. Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Ifj. Szappanyos Miklósné Tótör. Balla László Kolozsvár. Bercsák János Komárom. Németh Lajos Deés. Dengler Károly Beszterce. Akeszman Albert Kolozsvár. Szilagy Lajos Kolozsvár. Gál Józ. M.-Vásárhely. Gr. Teleki M.-né K.-Lóna. Floth F. Adolf Bethlen. Vályi Elek Kentele. Lang Ferencz Veszprém. Ipsen testvérek Medgyes. Molnár Antal Deés. Mihály Sándor Deés. Görich Henrik Bécs. Gombos Károly Kolozsvár. Hofstatter Frigyes Beszterce. Br. Bánffy Dezső Apanagyfal. Gr. Bethlen Sándor Bethlen. Gr. Bethlen Sándor Bethlen. Gr. Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Gr. Kornis Miklós Baczsa. Heizelmann vasgyár Chisonviz. Prokop és Schnabel Budapest. Bráay Kálmán Budapest. Govrik Ferencz Kapjon. Fodor Sándor Deés. Gergely Ede Temesvár. Lédeczy Sándor Budapest. Plon Illés H. M.-Vásárhely. Gavré Ilona Deés. Borváth Gyula Kolozsvár. Malter Oszkár Beszter-

ce Ordentlich Adolf Deés. Govrik Ferencz Kapjon. Gr. Bethlen Károly Bethlen. Plátschek ezredes Kolozsvár. Kovári Endre Kolozsvár. Hallasy Béla Deés. Sarzer Traugott Beszterce. Gávré János Deés. Állami népiskola Ó-Radna. Ipariskola Beszterce. Huber János Budapest. Buxbaum M.-Köröczbánya. Duchony János Kolozsvár. Gréb János Szepes-Szombat. Huttlesz Károly Kolozsvár. Andrásfelky testvérek Losonc. Bernádi Dániel M.-Vásárhely. Güntner és Wagner Eger (Csehország) Poloni Lajos Révkomárom. Dr. Szentiványi J. Károly Szabadka. Bánffy és Kovács Deés. Aldási Ignác Budapest. Ifj. Csáty Károly Debreczen. Bányai L. Károly Deés. Duer János Szeged. Gróf Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Lázár István M.-Bogát. Benkő József Veszprém. Sigmond-testvérek Kolozsvár. Weingartner Mihály Lekeze. Roth János Lekeze. Ferdinand Béla Szegszárd. Hajduk Ambrus Tokaj. „Szeret”-ház Balaton-Füred. Báró Wesselenyi Béla Zsibó. Nagy Elek Zilah. Keőd József Balaton-Füred Láni Gotfried Beszterce. Pásky József Sz.-Somlyó. j Gróf Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Gr. Bethlen Béla Bethlen. Lázár Manó Sírmas. Janky József Deés. Hatfaludy József Deés. Lázár Manó Sírmas. Br. Wesselenyi Béla Szurduk. Dombi Sándor Rettag. Gr. Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Br. Wesselenyi Béla Szurduk. Gr. Teleki Miksáné Kendi-Lóna. Kovács Sámuel Deés. A többi kiállítók oklevelet nyertek.

Irodalom és művészet.

„Az emberi művelődés története, írta P. Szathmáry Károly.” Mavetük 3. 4. és 5. füzetét. Tetty Nándor és társa emez irodalmunknak csakis becületére való vállalatnak. Míg az első két füzet az ember előtti kort, az emberi műveltség első nyomait, s az ő ember fejlődését a kő-, bronz- és vaskorszakban, valamint az emberi társadalom létrejöttét vallások, a fogalmak, az írás és művészet létrejöttét tárja elénk, a 3-ik füzet az őskor irodalmának felsorolásánál bezárja a korszakot s megkezdí tulajdonképeni tárgyi leírását az „őskor” művelődés történetét.” Szerző a korszakot igen helyesen két főrésszé osztja: A keleti műveltség és a két klasszikus nemzet, a görög és római kórara. Az előtűnk fekvő 5 füzetben csupán az előbbi korszakban szereplő főnemzetek művelődés fejlődése talált helyet, az indusoké, továbbá tsinai, asszír, babilonai, persa, zsidó, pádnici és szíriai népeké, meg e korszak főnemzete az aegyptomi csak ezután kerül sorra. Örömmel constatáljuk, hogy végre irodalmunkban is akadt mő, melyben e tárgyat illetőleg szabatos és alapos tájékozást találhat közönségünk, anélkül, hogy hosszas tanulmányba volna kénytelen bocsátkozni, mert Szathmáry művének ténnyen az fő főrdeme, hogy rövid forma mellett érdekes és közérthető modorban nyújtja mindazt, mit minden művelt, (de nem szaktudos) embernek tudnia kell.

Szerző új világot tár fel előttünk, midőn a keleti népeknek nagy fejlettségét mutatja bel; a kiadók pedig nem csekély érdemet vitattak ki maguknak, midőn minden lapon a világ-irodalom legjavából képkel értelmezik a szöveget.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. okt. 28.

A magyar kir. pénzügyminiszter, Mal-ló Manó nagyszobeni lottóhivatali segéditzsét, ugyonoda tiszté; Pusztovnik Lipót nagyszobeni lottó-segéditzsét és Skultéty Antal lottó-gyakornokot, a budapesti, Topán György és Zolnay Mihály lottó-gyakornokokat pedig, a nagyszobeni lottóhivatalhoz segéditzsékke nevezte ki.

Krisztina főhercegnő férjhezmenetel alkalmából a császári család tagjaitól nagyértékű ajándékokat kapott, a többek a közt a királytól eay nagyértékű diademet gyémánt és zafir-kövekkel, a királynétól egy keresztet gyémántokkal és gyöngyökkel kirakva, Albrecht és Vilmos főhercegektől egy nagyértékű gyémánt-paruret, Mária főhercegnőtől egy rendkívül szép diademet. Baylen herceg az eljegyzés alkalmából nemcsak egy brillant gyűrűt, hanem egy pompás művű karperecet nyújtott át neki Alfonz király levele kíséretében. Az elutazás napja még nincs meghatározva, azonban valószínű, hogy november 17. vagy 18-án fog megkezdődni. Az uti program következőleg van megállapítva: elutazás reggel. Stuttgartban ebéd, Strasburgban meghálás; második nap 9 órakor tovább utazás Strassburgból, ebéd Eper-nayban, este megérkezés Párisba, a hol két napig fognak időzni. Párisból a menet első nap Poitiersbe, második nap Biaritzba érkezik, ahonnan minden további időzés nélkül Madridba utaznak. A lakadalom alkalmából, mint Madridból jelentik, egyszerű táncostély lesz Orsuna hercegnő. Baylen herceg a jövő hó 3-ig marad Bécsben s tegnap előtt délután Reiner főhercegnő-nél ebédelt.

A Bocaccio-ból, Suppé vig dalm-téből tegnap este tartott főpróba igen jól sikerült; karok, zenekar és solók jól be vannak tanulva, a rendezés összességé és gondos. A darab

főbb szereplői: Erdélyi Marietta, Halmainé, Ba-
tekné, Krasznainé, Szombathelyi, Kassai, Szilágyi.
A darabnak gyönyörű szép zenei részletei vannak,
szövege pedig egészen vigjátékias, menten az ope-
rettek szokásos sikamlóságaitól és léhaságaitól.
Szóval a legszebb sikerre lehet kilitása a darab-
nak, mely kétségkívül e nemből a legszebbek
közé sorakozik. Furcsa érzékesége lesz a mai
előadásnak az is, hogy Krasznainé, a jó magyar
matródnak és népies alakok kitűnő személyesítője,
annak rendre és módja szerint énekelni fog,
még pedig egy alt szerepet.

— **A kolozsvári rom. katolikus egyház-
közösség képviselő testülete** tegnapielőtt (október 26.)
tartott közgyűlésében a gyulafejrvári statusgyű-
lésre dr. Máty Istvánt és dr. Szamosy Jánost vá-
lasztotta képviselőnek.

— **A kolozsvári r. kath. egyházköz-
ség képviselő testülete** f. hó 26-án tartott közgyű-
lésében megválasztá a statusgyűlésre két képviselő-
jét. (Benei János és Tamási Sándor helyébe,
kik igazgató tanácsosok lettek). A választók bi-
zalma dr. Groisz Gusztáv, dr. Máty István, Mi-
norich Károly és Szamosy János urakat ölelte fel,
de Szamosy János és Máty István lettek a győze-
tesek. Midőn erről a tekintetes Szerkesztő urat
értesíteni szerencsém van, öngedja meg, hogy azt
a következő évszévveltel kísérjem: Miután az
1751-ben Nagy-Szebenben tartott országgyűlés
első cikkének e szavaiban: „Eiusdem Albas Ju-
liae, nunc Carolina dictae” — az erdélyi püspök
lakhelyét Károly-Fehérvárnak mondja; miután az
1848-ban Kolozsvárt tartott országgyűlés az em-
lített várost első ülésében Károly-Fehérvárnak,
ötödik ülésében Gyula-Fehérvárnak, tehát vegyesen
nevezi: a statusgyűlési meghívót — ugy hiszem
— az első elnevezésnek használása miatt hibáz-
tatni nem lehet; még pedig annál inkább nem,
mivel sem törvényozikket, sem miniszteri rende-
letet nem ismerek, mely azt rendelne, hogy ama
város Gyulafehérvárnak és nem Károlyfehérvárnak
nevezendő. Kolozsvárt 1879. október 27. Veszely
Károly.

— **Érdekes hangverseny** fog rendezni a
kolozsvári tud. egyetemi kör saját alapítókéjének
gyarapítására. Mint halljuk a hangverseny de-
cember hó elején a Redoutban fog megtartatni,
s tánczozal lesz egybekötve. Az igen érdekes mű-
sort annak idejében közölni fogjuk; addig is fel-
hívjuk a közönség figyelmét ez estélyre, mely ki-
zárólag a jótékony cél iránti tekintetből is meg-
érdemli, hogy a közönség részéről a lehető legna-
gyobb pártolásban részesüljön.

— **Germanisatio.** A „Kelet” idei 239.
számában a „Hilária” daleylet mint germanizáló
egylet lett nagy részben találon főlemlitve. A
daleylet majdnem felerészben magyar ajku és ör-
zelmű tagjai már régi időkől fogva a közbaj-
nak megfelelőleg oda működtek, hogy az teljesen
magyar egyletté alakuljon át; de midőn e tekin-
tetben folyó hó 25-én egy nagy és viharos gyű-
lésen az ügy szavazatra került, három szava-
zat többséggel régi alakjában hagyatott meg. Az
egészben csak az a különbség, hogy ezt a három
szavazat-többséget magyar királyi hivatal-
nokok — mint itt feleltek rosz kovácsai az el-
mult időknek — szolgáltatták; kiket csak azért
nem nevezünk meg névszerint ezuttal, mert szen-
tül hiszük, hogy előbb lesz a „Hiláriából” ma-
gyar daleylet, mint belőlük magyarul írtó és
beszélő hivatalnokai a magyar hazának. — Egy
jelen volt.

— **Kolozsvár városában** a legutolsó ne-
gyedév — június—szeptember — a születések
és halálozások tekintetében igen kedvező volt,
a mennyiben ez idő alatt városunkban 254-en szü-
lettek, ellenben csak 201 haláleset fordult elő.
Ugyanez idő alatt Budapesten 3257 születés és
2913 halál, Pozsonyban 410 születés és 399 ha-
lál, Kecskeméten 470 születés és 394 halál for-
dult elő; ellenben Debreczenben 555 halál és csak
393 születés, Nagy-Váradon 331 halál és csak
283 születés, Bukarestben pedig 1601 haláleset
és csak 1420 születés volt.

— **Az „Első székely szövetség.”** Csá-
szár Bálint S.-sz. György polgármestere okt. 23-
án este hét órára értekezletre hívta össze a
városi polgárságot, hogy együtt tanácskozzanak a
létesítendő szövetség ügyében. A kérdés a körül
forgott, hogy miképen lehetne az eszmét a pol-
gárság között elhinteni s ökel részvényesekül meg-
nyerni. Császár Bálint meleg szavakban tolmá-
csolta a gyűlésnek a felállítandó intézet célját,
annak hatását első sorban a városra és vidékre.
Felhívta az értekezlet tagjait a pártolásra és az
eszmé terjesztésére városunk, nemzetünk érdeké-
ben. Az értekezlet tagjai örömmel fogadták az
eszmét, nem csak, hanem megígérték, hogy a
felállítandó szövetség létesítése érdekében minden
költhető elkövetnek. Merültek föl egyes nézetek,
főleg a cél körülírására nézve, azonban a pol-
gármester eloszlatta az aggodók féltelmét. A gyű-
lés végén a jelenlevők mindnyájan tehetőségökhöz
mértén részvényeket írtak alá. Örömmel üdvözöl-
jük, írja a „Nemere” részünkről is a vállalatot
és fájna, ha városunk polgársága közül akár egy
is akadna, a ki tehetősége szerint nem járulna
ezen egészséges vállalatához. Szóvetkezzünk, mun-
kálkodjunk, dobjuk el magunktól; nemzetünk örö-
kös átkát, a kicsinyeskedést s meg fogjuk látni,
hogy az erős kitartás, az ügybuzgalom meg fog-
ja hozni győzelmét. Végül örömmel jegyezzük

fel, hogy a szövetség felállítását illetőleg nemcsak
megyénkben, de messze vidéken is nagy az érde-
klődés. Így például Wassr F. gépgyáros Buda-
pestről egymaga 20 részvényt vett s egyszersmind
ígértette, hogy a szövetség által nála vásárl-
landó gépek árának egy negyedrét részvén-
yekben fogadja el. Eljön a derék hazafi!

— **Figyelmeztetés.** A Kisfaludy-társaság
titkártól a következő sorokat vettük: A Kisfaludy-
társaság 1877 évi január 31-én a következő
széptani főlalatra hirdett pályázatot, mely még
függőben van: Kiváratik a magyar regény törté-
nete. Jutalma 100 arany. Benyújtás határideje
1879 deczemb. 31-ike. A pályamunkák idegen
kezéssel, tisztán és olvashatóan másolva, bekötve,
a szerző valódi nevét rejtő, lepecsételt jelmondatos
levél kíséretében a fen kített határideig a
társaság titkárához küldendők. Megjegyzendő,
hogy a pályadíjért versenyző munkák közül csak
az nyerhet jutalmat, mely nem csupán arány-
lag jobb a többinél, hanem önálló becsé is van.
Budapest, 1879. oct. 20. Beöthy Zsolt.
titkár.

— **Hirdetmény.** Az őszi és téli évad
kedvezőtlen utitiszonyára való tekintettel az Of-
fenbánya, Topánfalva és Abrudbánya között fenálló
küldönczokosi postáját f. évi nov. 1-jétől kezd-
ve a következők menstrendje szerint fog közlekedni.
Offenbánya-Topánfalva és Abrudbánya-
nyá közt: hetenként 3-szor: vasárnap, szerdán
és pénteken. Indul: Offenbányáról d. é. 9 órakor
— perczkor. Érkezik: Topánfalvára d. é. 12 óra.
— p. naponként. Indul: Topánfalváról d. é. 12 óra.
30 p. Érkezik: Abrudbányára d. é. 2 óra
30 p. naponként. Indul: Abrudbányáról d. é. 4 óra.
— p. Érkezik: Topánfalvára d. é. 5 óra.
— p. hetenként 3-szor vasárnap, szerdán és pé-
nteken. Indul: Topánfalváról d. é. 1 órakor.
— p. Érkezik Offenbányára d. é. 1 órakor.
— p. Mi ezenfelül jazon megjegyzéssel tétetik köz-
birró, hogy az Abrudbánya, Zalathna, gyulafe-
hérvári személyszállító postájának menstrendje
változást nem szenved ugyan, mindazonáltal a
fennebbiekkel csatlakozásban álland. Nagy-Sze-
ben, 1879. október 22-én. A m. kir. postaigaz-
gató. Follért.

— **Megrendítő dráma** folyt le a na-
pokban Kézdi-Vásárhelyt. Az eset, mely külön-
ben nem ritkaság, de mindig megható, a követ-
kező: R. Kata, csinos szép leány volt Bácska-
ban, hol ki tudja miféle gyöngéd viszony után
bajba került s hogy szülői és ismerősei szem-
rehányását kikerülje, a háztól elbujdosott s sza-
poritá számát azon szerencsétlen páriáknak, kik
az éj leple alá rejtik bűneiket. Az ifju hölgyet
egyik város után a másik város fogadta be, míg
a mult hetekben Kézdi-Vásárhelyre jutott el.
Szerencsétlen helyzete összehozta egy ottani ke-
reskedő ifjúnál, Winternitznél. Az ismeretségéből
kevés idő alatt bensős szerelmi viszony lett. A
leány megúván eddigi bűnös életét, örömmel
kapott az alkalmon, mely őt az undok fészekből
kiszabadítja s visszaadja a társadalomnak. Az ifju
nőül akarta venni R. Katát. Winternitz anyja
azonban e házasságba semmiképen nem egyezett
meg. A fiu könnyűre fogta a dolgot. Nem
használt semmit. E közben egy brassói intézet
tulajdonosa cserében át akarta vinni Katát
K.-Vásárhelyről s a leánynak engedelmességni
kellett volna. Az ifju tehát borzasztó tette re-
háztározta magát. Kibírta mult kedden a leányt az
ugynevezett „papok kertjébe” s ott revolvert huz-
ván elő, keresztül lötte kedvesét, ki rögtön össze-
szerezgött s azonnal meghalt. Majd saját szívére
irányozta a másik lövést, mely azonban már nem
okozott rögtöni halált. A lövésre elősietők a holt-
testet s vergődő ifjut hazaszállították. A nőt szí-
ve közepén találta a lövés, s egyetlen csepp vér
sem folyt ki a sebből. Másnap általános részvét
mellett eltemettették. Az ifju még sebeiben kin-
lódik; életéhez azonban nincs remény.

— **Mire vitte Bálint Gábor.** Az ismert
székely nyelvtudós, kinek az akadémiaától megvá-
lása tavaszszal oly nagy feltűnést okozott, Kon-
stantinápolyban a pénzügyminiszteriumban mint
adószedő felügyelő nyert alkalmazást. — Fízetése
4500 frt. Ezen összeg a konstantinápolyi hivatal-
nok fizetéséhez képest nem nagy, de mig azok
fizetésüknek alig egy 10-dét kapják meg rendse-
sen, Bálint Gábornak azon előnye van, hogy ő
maga szedi be az adót s abból joga van saját
fizetését rögtön lefoglalni. Érdekesnek
tartjuk még felemlíteni, hogy Bálint hasonló
minőségben a napokban Bagdadba küldetett az
adóügyek rendezése végett.

— **Harminczezer forintot** ígérték
Blaskovics Ernőnek nem a legyőzhetetlen
Kincsemért, hanem egy másik, három éves lo-
vánt, a Purdóért. Blaskovics ur azonban ily
áron sem adta el s angol vevők számára tartja
fenn a nemes állatot.

— **A bukaresti lóverseny** a mult vasár-
nap ment végbe. Daczára, hogy az idő hűvös
volt és hidegese esett, a bukarestiek mégis na-
gyobb érdeklődést tanusítottak e nemes időtöl-
tés iránt, mint a mult évben; a bukaresti sports-
manekel azonban elkedvelteleníté, hogy a nagy
díjat, melyért Románia minden valamirevaló is-
tállója versenyzett, külföldi lo nyerte el; Eszter-
házy gr. Rudija. E díj 8000 franc. A máso-
dik nagyobb díj is (2500 frank) magyar sportman-

né, Wesselényi Béla grófé lett, kiazonkívül még
egy 5000 francos díjat nyert.

— **Vakmerő betörés.** Kerezen e hó
15-én betörték a királyi ügyészséghez. Kovászból
krszított csirizes ruhadarabbal benyomták az ab-
lakok karikáit és behatoltak az ügyési szobába.
Ott megtalálták a kétféle pénzszekrényt, és ki-
szepelték; de kiemelése közben elejtették. A nesze-
re odajöttek a börtönőrök. A rablók a kerítés mel-
lett várakozó kocsikhoz siettek és lőhalálában tá-
voztak, bucsut véve a pénztárlót, „mely bezárt ál-
lapotban volt”. Az örök lőtéris utánunk; de
eredménytelenül. Alkalmassint kiszabadult rabok
voltak, a kik ismerték a helyiségeket.

— **Izonyu szerencsétlenség** történt
pénteken a kőbányai pályaudvaron. Az ottani
állomásfőnök és F. K. vasuti gyakornok beszél-
getve állottak a pályaudvaron, s a gyorsvonatot néz-
ték, mely roppant sebességgel közeledett az állomás
felé, melyen rendszeren nem is szokott megállani.
A vágány másik felén egy a pályaudvarban dolgozó
fiatal parasztlány bámult a zakatolva és tűsz-
szögve közeledő vonatra, s annyira behajolt a
vágány fölé, hogy a gép, mely már csak pár lé-
pésnyire volt a nőtől, bizonyosan leliti a fejét
ha pár másodpercig, még ott marad. F. észre-
vervő a veszedelmet, rákiáltott az asszonyra, de ez
meredten megmaradt előbbi állásán. A másod-
szori kiáltásra pedig a helyett, hogy hátralépett
volna, át akart ugrani a vágányon. — De csak
egy lépést tehetett. — A végtelel mozdony ki és
bejáró dugattyurudja elérte s oly erővel nyomult
a szegény nő oldalába, hogy az a rudon függve
maradt. — Háromszor-négyszer, mint a pörget-
tyűt forgatta meg a rud a szerencsétlent, aztán
tompá robajjal vágta a mozdony oldalához. Innét
a kerek alá került a test, melyek a nyakat s
a végtagokat egészen leválasztották a megrocsolt,
alakatlan törzsről. Rémes és undorító látványt
képeztek a szertefecscsennő agyvérző, a vérző
húscsraugrok, a szanaszét heverő végtagok s az
idomatlan törzs, melyet a mozdony messze eldobott
a vágányok közé. A szerencsétlen nő természetesen
egy mukkanás nélkül halt meg.

— **Regény.** Kassai lapok beszélik, hogy
egy közel megyebeli szababíró 18 éves, feltűnő
szépségű leánya, apja hajdujával, egy hasonlóké-
pen csinos legénnyel megszökövén, Kassára jött.
Ott paraszt öltönye daczára — minőt, miatmon-
datik, gyermekkorától fogva viselt — felismerték
s atya a hatóság részéről értesítettván, további
intézkedésre felkérte. A nő kijelentette, hogy
atyájához semmi áron sem tér vissza, hsmen kö-
veti szíve válsztottját; e nyilatkozata miatt egy
helybeli rokon család gondjára és felügyeletére
bizott, — elzárása ugyanis nagyon is lealázó
lett volna, s ő megígérte, hogy bevárja atya vá-
lasztát, — innen azonban sikerült neki tegnap-
előtt este az ablakon át megszöknie. Hollették ek-
koráig nem tudni.

— **Negyedfélé száz** esztendő mulva Pés-
fán Vasmegyében e hó 19-én templomszentelés volt.
A régi póstai templomot Tulok György építette
1525-ben; most negyedfélé száz esztendő eltelté
után a Tulok György dédunokája Tulok Lajos és
Tulok Jozsina megújították azt. A templomot
Köves György sárjáró esperes szentelte föl.

— **Videki kedélyesség.** A „Kecse-
mát” című lap legutóbbi számának hírdetése
közé e kedélyes hírdetést olvassuk: „Boltajtmát
e hó 21-ére egy utcai csavargó elvitte; figyel-
meztettem, hogy 24 óra alatt hozza vissza, mivel
— jól tudván, hogy ki tette — a legkisebb da-
rabját is a fején verem szét.”

— **Gyilkosság** és öngyilkosság. F. okto-
ber hó 19-én d. u. 3 órakor. Thurdosin (Árva-
megye) helységén át ballagott egy közhadsereg-
beli gyalogsági fővezetőkatonája teljes hadi-felszerelésben
A járási szolgabíró megpillantva őt, magához hi-
vatta egy pandur által a városházára, feltűnően
előtte, mikép jön főde katoná, holott az egész
környékben helyőrség nincsen, Trencsén és Ró-
zsahegyét kivéve, mely utóbbi helyen hon-
véd eg van állomáson. — A katoná megalag-
dta a pandurnak az engedelmisséget, kijelentvén,
hogy neki a szolgabíróhoz semmi köze. A pandur
ismétlően felszólította, a katoná lerántja lőfegy-
verét és szíven találja a szegény pandurt, ki rö-
gtán meg is halt. A katoná megrémülve futott a
város közelében elterjedő suberei erdősköbe, tü-
dőztetve a felbőszült lakosság által. A dühös tö-
meg végre elérte s bosszút líhegre rontott a vak-
merőnek, ki a mennyire lehetett, védte magát, de
látván, hogy menekülés nincsen, önmaga ellen for-
gította fegyverét s halva rogyott össze. Holtteste a
kórházba szállítottott, hol zsebeit kikutatták, de
semmiféle iratot nem találtak nála, s személy-
azonossága vagy a környéken való megjelenésének
oka eddig nem volt megállapítot. Thurdosin
roppant nagy az elkecserezés ez eset fölött.
A szerencsétlenül járt pandur nős és két gyer-
mek apja.

— **A tél borzalmái.** Szent-Gálról (Vesz-
prém megye) írják: Azon bi, hogy egy szent-gáli
gyermeket a farkasok megették, valótlán; hanem
megölték itt a napokban a farkasok egy lovat,
egy tinót, több birkát, kecskét és malacot. —
A mult heti zivataros időben pedig 18-dikára
viradóra megfogott Deli Gáborné a falutól fél
óránnyira; a szerencsétlen, kinek két kis árva
maradt, mintegy 28 éves volt. Parragi Benő 16
éves fia pedig a falutól alig 300 lépésre fa-
gyott meg. Hajdu Ádám 54 éves ember pedig

az Eszgvári koresmától alig 40 lépésnyire fa-
gyott meg.

— **Rablo** a szegények házában. Egy hir-
hadt rabló halt meg nemrég Olaszország egyik
városában, hol néhány év óta szegényházban volt
elhelyezve. Gasparone, mint rablóvezér, majdnem
ötven éven át rémületben tartotta a római Cam-
pagnát. Régen el volt fogva, de a vizsgálatot nem
voltak képesek ellene befejezni, s midőn 1870-ben
az olasz kormány a bűnpereket átvizsgálta, meg-
győződött, hogy azok a bűntettek, melyekről Gas-
parone vádoltott, elővülés folytán többé nem
is büntethetők. A rablóvezér, ki külfölden igen
nagy szerepet játszik az olasz ponyvairadalomban,
80 éves korában kibocsátott a börtönből s
Lombardia egyik kis városában buzta meg ma-
gát s utoljára a szegények házába került. Itt
halt meg kilenczven éves korában. Ő az olasz
rablóvezérek közül a legutolsó, kiknek nevei öt-
ven év óta a nép körében elterjedt legegádában
szerepelnek.

— **A szegények százaloka.** Osztrák tör-
vények szerint minden hagyatékából egy százalék
humanitációs célokra esik. Bécs hatósága e tör-
vényt alkalmazni akarta Sina Simon hagyatékával
szemben is; mivel pedig a hagyaték 26 millió
forint, a kórházakra és szegények pénzátárára szép
összeg pénz lett volna esedékes. Az örökösök ügy-
védjei azonban kimutatták, hogy az elhunytnak
Bécsben csak passzívái voltak, s a nagy birtokok
nálunk, Magyarországon vannak, hol a szegények
%-a nincs törvénybe iktatva. Az örökösök ennek da-
czára felajánltak 6000 frtot, a mi azonban csak
600,000 frt hagyatékunk felét meg s így a vá-
rosi tanács elégedetlenkedik. Megeshetik, hogy pör
lesz belőle, még pedig legnagyobb valószínűség
szerint a szegények rovására.

— **Egy három szállítás.** Az ex-khedive
háremét pár nap előtt szállították Nápolyra. Tíz
kocsi vitte a lefátyoltot szépséget, mindenik ko-
csin négy hölgy ült, elől pedig két rendőr. Csak
az utolsó két kocsinak nem volt fegyveres kísé-
rete, ezen ült a fejedelemné társalgóikkal. Ez
utóbbiak igen fényesen voltak öltözve.

— **A zulu-kafferek** első előadásukat
tegnapelőtt este tartották a fővárosi vígadó nagy-
termében séta hangverseny mellett, melyen a
Schmerling és Kussevics ezredek egyesült zene-
kara mulattatta jutékával a mintegy két ezere
menő közönséget. Néhány darab előadása után a
műsor szerint, melyet a vígadó új bérője, a kö-
zönségnek meglepetést szerezendő pénzért becsú-
tott rendelkezésre, — a zuluk mutatóványai követ-
keztek, mire mindenki feszült kíváncsisággal vá-
rakozott s majd ledöbbenve zajongott mindaddig,
míg nem Afrika e várva-várt fia vadlármmával be-
rontván a terembe elfoglalták helyöket az emel-
vényen. Az egykor 17 tagból álló társaságból, kik
közül a bécsi Józsefmedtér színházban még kilen-
czen működtek közre, ma már csak hatan jelen-
tek meg, — a többi egyenkint elhullván a klíma
hatása alatt, mint ősszel a legyek. Mindannyian
jól megtermett barna fiúk vad tekintettel s tüze-
sen villogó szemekkel, kik jól értenek assagayuk
forgatásához. Egy köztük a vezérszerepet vive,
buzogánnyal kezébe parancsnokolt társai feletti,
kik éktelen dalolás mellett ügálták körül vezéro-
ket, s mutatták be fegyverforgatás és birokozás-
bani ügyességeket; mindenek felett azonban leg-
előkebb volt mutatóványaik közt azon jelenet,
midőn valódi vad dühvel összecsapva, látszólagos
életהל harezot vityak egymással, miközben fá-
ból összetakolt s bórrel bevont paizsukat s más-
tanában oly híressé vált szurófegyveröket tapsokat
érdemlő ügyességgel s szemkápráztató gyorsaság-
gal forgatták. Megjegyezzük még, hogy a zuluk
még 10 napig tartanak előadásokat, többször na-
pában. E mutatóványok után, a zenekar Szabady
„bősi indulóját” adta elő oly tetszés mellett, hogy
azt ismételnie kellett.

— **Új könyv.** Bécsből egy épen most
megjelent új philossophiai munkát kaptunk e cím-
mel: Több világosságot. E mű Kant és Schap-
penhauer főbb tantételeit tárgyalja könnyen ér-
thető előadásban. Irta Last E., németből fordí-
totta dr. Reich Emil. A mű Grieben berlini ki-
adó kiadványa. Az ára nincs megjelölve.

— **Érdekes fölfedezés.** A „XIX. Si-
eole” írja, hogy hiteles okmányok alapján be-
van bizonyítva, hogy a roueni „Theatre fran-
caise” színpadának helyén állott a máglya, me-
lyen d'Arc Johanát, az orleans-i szűzlet meg-
égették.

— **Biztos mód.** A legutóbbi orosz-török
háboru idején történt, mikor Muszkaországban
erősen sorozták a fegyver alá valókat. Valaki
(sietünk megjegyezni, hogy nem muszka, hanem
porosz) a szentpétervári lapokban e hírdetést te-
te közzé: „Két dollárért bárkinek tanács adatik,
mely a besorozástól okvetlenül megmenti. Szük-
ség azonban, hogy az ajánkozók legalább öteze-
ren legyenek.” Természetesen, hogy pár nap alatt
kétannyi volt a jelentkező. Erre aztán következő
hírdetés jelent meg: „Miután a jelentkezők szá-
ma meghaladja az ötezeret, az ígért tanácsot va-
lamennyinek egyszerre adom meg: Álljanak be!”

— **„KELET” magán távirata.**

Feladatott Deesen okt. 26. 7 ó. 40 p. estve.
Érkezett Kolozsvára okt. 26. 9 ó. 5 p. estve.

Kiállítás a déli órákban báró
Bánffy Dezső elnök bejárta, az ün-
nepélyt emelte a kiállítók kiténte-

tése, 94 ezüst, 129 bronz érem, 256
oklevél, 6 pénzbeli jutalom osztat-
tott ki.

Estve Bánffy Dezső elnök fák-
lyás zenével tiszteltetett meg, a me-
netben a tűzoltók is részt vettek, a
fáklya-vivők a legtekintélyesebb ke-
reskedők, üzlet-főnökök, intelligens
iparosok voltak, az ipartársulat tes-
tületileg volt jelen, a városi és vi-
déri tisztelgők sokasága s tenger
népség a Hunyadi indulóval vo-
nult Bánffy lakására, a szónoklatot
Szentiványi Sándor, egy pesti tekin-
télyes czég agense tartotta, közö-
netet mondva Bánffy sikerdús fá-
radozásáért, áldást kívánt családjá-
ra. Bánffy ismert ékes-szólásával
köszöntö meg a tiszteltetést, az ér-
demet megosztja a kiállítási bizott-
ság tagjaival, kik törekvéseiben
elősegítették, éltetve a derék ki-
indulási helye, az ipartársulat udva-
rán széteszlott.

Távirati tudósítás
a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzé-
telről október 27-ről.

Gabona	Faj	Ára 100 kg.	
		től	ig
		frt	kr
Buza	bánsági	14 15	14 50
	tiszavidéki	14 40	14 75
	pestvidéki	14 15	14 50
	fehértágyai	14 40	14 75
	bácskai	—	—
Rozs	magyar	10 15	10 35
Árpa	takarmány	7 —	7 40
	maláta	7 70	10 50
Zab	magyar	6 60	6 80
Tengeri	bánsági	7 25	7 30
	másnemű	4 —	4 1/8
Rapeze	káposzta	—	—
	bánsági	—	—
Köles	magyar	6 90	7 10
Szóvány (Usance)	buza	tavasza szállítandó	15 25 15 80
	rozsa	Szept.—Oktre szállítan.	14 30 14 50
	teng.	tavasza szállítandó	—
	repcz.	Májusra—junia szállít.	8 70 8 80
Szesz (ny.)	káposzta Aug. Szept. szál.	—	—
	bánsági Jul. Aug. szállít.	33 1/2	34 —

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén 1879
október 27.

Magyar aranyárnyadók	96.10
Magyar vasuti kölcsön	114.75
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	73.75
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	85.75
Magyar kel. vasuti államköt., 1876. évi	76.75
Magyar nyeramény-sorsjegy-kölcsön	104.75
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	91.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.75
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	88.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	88.50
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	08.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	87.50
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papírban	68.50
Osztrák járadék ezüstben	69.75
Osztrák járadék aranyban	81.—
1860-iki állam-sorsjegyek	128.—
Osztrák-magyar bankrészvény	8.37
Osztrák hitelintézet-részvény	255.75
Magyar hitelbank-részvény	267.75
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.58
20 frankos arany	9.33
Német birodalmi márká	57.85
London (3 havi váltókért)	116.90

Suppé vig operetteje először.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet szímet.
Kolozsvárt, kedden, 1879. oct. 28.

